

Í «Tingakrossi» nr. 51 fyri mikudagin hin 19.—12.—34, skrivar harra Kallsoy grein um tað uppskotið til nýggja jarðalóg, sum viðtíkin varð á lögtingi í summar, men sum Jóannes bóndi og N. Niclasen og aðrir afturhaldsmenn vóru so hart móti.

Harra Kallsoy sigur, at hann greiddi atkvøðu fyri uppskotið, og hann greiðir eisini frá, hví hann gjørdi tað.

Eg loyvi mér her at endurnýggja eitt brot úr grein harra Kallsoy: «Tann parturin av Føroya fólk, sum ringasta líkindi hevur at bjarga sær og sínum, er fiskimaðurin, sum einans hevur hjallin á sjónum, sum nú er stalt einans við Íslands og Grønlands strendir, og sum hin langa stranga veturin er noyddur at ganga fyri einki tess vegna tað ikki loysir seg at flota bít heima.» Hesi orð harra Kallsoy eru væl søgd, og eg kann av sonnum siga, at tey eisini eru væl meint; tí eg kenni harra Kallsoy síga at vera ein sannur smámanna vin. Hann er javnaðarmaður í odd og egg og bæði til hold og bein. Tað er tí harmuligt, at hann skal standa í flokki við argustu mólstøðumonnum smámannsins. Hví? «Ei undir í, um menn siga spyrja: Hví?» sigur harra Kallsoy, og hesum hevur hann rætt í. «Nú var tað, sum vit hómaðu fyri endan á hesum bróðurstríði, men nú tykist ein nýggj gola at vera í birting, og skal hon nú aftur vera í 30 ár, so Guð náði okkum Føroyingar. Ei er undir í um menn spyrja: Hví?»

Ja, í 30 ár hevur klandrið varað millum sambandið og sjálfstýrið: eitt meiningss- og nyttuleyst klandur. Øll hesi ár hevur hin minni menti verið tilfóðis settur bæði kroppsliga og andliga.

Ein hægri skúli var í landinum; men í hann kundi eingin koma uttan tey børn og unglingar, hvørs foreldur høvdu lummarnar fullar av pengum. Gomul fólk máttu heldur doggja í kolsvarta hungri enn tey finga nakra hjálp frá tí almenna. Vildi ein ognarleysur maður fáa sær eina trøð, mátti hann ganga frá Herodisi og til Pilatus og aftur til Herodis, og endin varð sum oftast tann, at hin ognarleysi slapp av við fleiri hundrað krónur fyri uttan tóðartar og onga trøð fekk; tí bóndin og ognarmenninir skuldu lata hagar liggja til eitt ella annað, sum teir funnu sær uppá at siga ella penta saman fyri teim hægri monnunum, sum hingu á sama tráði sum stórmenninir ella kanska vóru í hondunum á teim stóru. Alt gekk fríðaliga, soleingi sum hin minni menti, hin ognarleysi, svav sín sota blund í tí trúgv, at hann og hansara børn vóru skapt til ta lagnu, sum fiskimaðurin vildi unna teimum. Men nú er orðvisi. Nú er hin ognarleysi vaknaður, nú naggar

ÚR SUÐUROY

Oljuklæðifernis og seyðavask

fæst hjá **D. J. Enni.**

hann svøvnin úr eygunum og lítir seg íkring og spyr, um hann ikki hevur sama rætt til lívið, til ávøxtur jarðarinnar sum hin, ið foddur er til ríkið og ognir. Nú er rembing komin í. Nú mega harrarnir Kallsoy og hansara líkar velja ímillum, annaðhvørt teir vilja fylgja tein ognarleysu, ella teir vilja fylgja ríkumunum, tí báðum portum kunna teir ikki fylgja.

Omanfyri grein sína setti hr. Kallsoy hitt spyrjandi orðið: «Hví?»

Harra Kallsoy lítir í allar ættir og undrast. Eg má tíverri siga harra Kallsoy tey tungu tíðindi, at hann skal undrast meira enn, ífall hann verður lagaður at liva nokur ár afturat. Vit liva í eini broytingartíð. Klassakampurin er byrjaður her á landi. Fyrr ráddi yvirklassin einsamallur og gjørdi, eins og best hóskaði fyri stórmennin; men nú reisir hin kúgaði flokkurin seg og krevur sín rætt.

Tað var ein tíð, tá hin sterka kempan lat pinkulingarnar ganga oman á sær; men einaferð troyttast hon av sliikum. Tann tíðin er farin, tá hin stóra ognarleysa fjöldin lat sær alt bjóða av einstaklingum, ja, tibeit, tann tíðin er farin, og hon kemur aldri aftur.

Ein partur av sjálfstýrismonnum hevur hug at styðja hin minna mannin; meðan ein annar partur av sama flokki setur fótur í spenn ímóti. Ja, harra Kallsoy. Hetta havi eg sæð í mong ár, í mong, mong harrans ár, og tí slepti eg mær úr sjálfstýrisflokkinum, og eg havi lagt tær tey ráð at gera tað sama; tí tú hoyrir ikki heima í tí flokkinum, sum ikki heilt og fullt vil styðja hin minna mannin. Í summar mannaði tú teg upp og gekk ímóti høvdingum sjálfstýrisflokksins. Tað var rætt, at tú gjørdi tað; men hevur tú lisið um súgvina, sum vaskaði sær av einlistum, og sá hvussu rein og hampulig hon var; men hvat gjørdi hon? Tíverri, hon vendi aftur á sín skitna bás. Soleiðis gongst tað teim politíkarum, sum reisa seg upp og ríva seg úr flokkinum. Teir mega ikki venda aftur til sama flokk; tí fá er alt tað fáfongt, sum teir hava gjørt.

«Tann parturin av fólk okkara sum ringasta líkindi hevur at bjarga sær og sínum, er fiskimaðurin, sum einans hevur hjallin á sjónum.» Soleiðis sigur harra Kallsoy. Hevði allur flokkur hansara sugt tað sama, so kundu okkara fiskimenn havt góðar vónir um, at Føroya

løgting hevði gjørt nakað munagott fyri teir; men tíverri, at tað eru bert einstakir tingmenn, sum hugsa soleiðis, og teir standa heftir. Teir kunna ikki arbeiða til gagns fyri fiskimennin, uttan teir ganga ímóti oddamonnum í teirra egna flokki, og tað vita vit øll hvussu torført ið tað er. Tað kann ein tingmaður gera eina og tær ferðir; men tað ger hann ikki fleiri ferðir. Aðraleiðis er við javnaðarflokkinum. Har er tað ikki ein einstakur maður, ið arbeiðir til gagns fyri fiskimenn og arbeiðsfólk; men har er tað flokkurin sum heild. Harfyri mega arbeiðsfólk og fiskimenn fylkja um javnaðarflokk, so mannsterk, at vit við næsta lögtingsval fáa fleirtal á tingi.

Føroya javnaðarflokkur er tann einasti politiski flokkur her á landi, sum miðar ímóti, at hin arbeiðandi maðurin á sjógv og landi skal fáa fullt virði fyri sítt sleip og stríð. Arbeiðarin og fiskimaður eru teir, sum framleiða øll virðir, allan ávøxtur, bæði á landi og sjógv; tí skulu Føroya arbeiðsfólk og fiskimenn eiga allan ágóðan — allan vinningin — bæði av landi og sjógv. Hetta er mál javnaðarflokksins, og hetta er eitt vakurt og høgt mál, sum er vert at stevna fram ímóti.

Harra Kallsoy spyr, hví klandrið er komið millum sjálfstýrismenn, soleiðis, at flokkurin er um at kloyna. Men slikt mátti harra Kallsoy ikki spurt um. Ongastaðni í heiminum standa bondur, keypmenn, arbeiðsmenn og fiskimenn í sama politiski flokki, og heldur ikki í Føroyum kunnu allir klassar einast og savnast undir ein hatt. Eina tíð kann tað eydnast einum manni at gera seg til forara, og øll savnast um hann; men tað verður bert ein stokkut stund, so má forarin velja, annaðhvørt hann vil gagna teim ognarleysu ella yvirklassanum. Tann tíðin er nú komin í Føroyum.

J. H. Danbjørg.

Rættleiðing

Frá okkara partamanni, harra J. P. Davidsen á Sandi havi eg fingið soljóðandi bræv:

Sand, den 14.—1. 1935.

Gode Ven og Partifælle!

Jeg maa sige, at det gør mig ondt, at erfare, at man paa Sudero er gaaet med paa en saa overlagt Handling, som Sprengning af F. F.

Da man har fortalt mig, at du er en af Mændene, der har været med til en saadan, om jeg maa sige halsløs Gerning, hvad denne Splittelse egentlig er, vil jeg hermed bestemt forde, at du

som Socialdemokrat, renser dig for denne Beskyldning, hvad jeg er overbevist om, maa være let for dig, for det er selvfølgelig at hverken du eller nogen Socialist kunde paadrage sig et saadant Ansvar overfor Fiskerne paa Sudero. Du saavel som jeg og andre er jo klar over, at dette Skridt, Fiskerne paa Sudero har taget, vil for disse fæle katastrofale Følger som man i Dag ikke fuldt ud kan overskue.

Jeg haaber, at du og Partifællerne der paa Øen vil gøre, hvad I kan, for at tale dem der henne til Fornuft, inden det er for sent.

Da jeg skriver saadan til dig, saa er det selvfølgelig fordi, at jeg aldrig kan tro, at du er med i Legen, dertil er du nok altfor godt inde i den faglige Bevægelses Historie.

Med Hilsen
J. P. Davidsen.

Eg føli tað sum mína skyldu, at lata fólk vita, at tey tíðindi, sum harra Davidsen hevur hoyrt, **ikk**i eru sonn.

Eg eri ikki limir av Føroya Fiskimannafelag og havi tessvegna ongat stöður til at gera meg kunnugan við felagsins innanfelags viðurskipti.

Eg veit, at Suðuroyar fiskimenn gjøgnum mong ár hava verið ótilfríðis við starv Fiskimannafelagsins. Eg skal nevna nokur dømi:

Um vário 1934 greiddu 1800 foroyiskir fiskimenn atkvøðu fyri verkfalli (streiku), meðan o. u. 300 vóru ímóti. Men hvat gjørdi stjórn felagsins? Tað er almanna kunnugt, **at hon gekk beint tvørturímóti tí, sum 1800 limir høvdu greitt atkvøðu fyri.**

Suðuroyar fiskimenn finga seinasta summar o. u. 25 oyru fyri kg av fiski, meðan íslendskur fiskur samstundis varð innfordur til Føroyar fyri 33 oyru fyri kg.

Suðuroyar fiskimenn hava í langar tíðir havt í hyggju at byggja turkíhús og leggja fiskaturkipláss. Vit her í bygdini hava t. d. keypt 5000 m² til fiskaturkipláss. Vit hava biðið F. F. styðja okkum við einum 5000 krónum annaðhvørt sum lán ella sum aktiir; men felagið vil ikki styðja okkum.

Fiskimenn leingjast eisini eftir, at F. F. skal gera stítt keyps- og solufelag ella stovna eitt tilíkt felag, fyri at vorurnar kunna fáast bílagari, og hóskandi prísur kunna fáast fyri fiskin.

Tó at eg má ásanna, at Suðuroyar fiskimenn og aðrir hava grundir til at finnast at starvi felagsins, havi eg altíð borið ímóti og rátt frá, tá ið talan hevur verið um at skilja sundur, tí bótin av hesum nevndu brekum liggur ikki í skildnaði, men í at rætta innanfelagsins.

Mær tykist, at atfinningar-

menninir skuldu á fundum og aðrastaðni, tá teir høvdu høvi til tess, lagt fram sínar hugsanir og bærst fyri at fingið meirlutan við sær fyri eini broyting av innanfelags viðurskiptum og mannagongd.

Eg eri sum fyrr sagt ikki limir í Føroya fiskimannafelag ella Suðuroyar Fiskimannafelag og havi tessvegna ikki havt høvi til at kenna, hvat ið Suðuroyar fiskimenn hava í ætlan, annaðhvørt talan er um at vera ein særskild deild av F. F. við t. d. eyskalimagjaldi til at arbeiða við hjá Suðuroyingum fyri øðrum endamálum, enn F. F. higartil hevur gingið við til, ella at Suðuroyar Fiskimannafelag verður heilt leyst frá meginfelagnum tó arbeiðandi í semjing við tí, á sama hátt sum nú skiparafelagið og F. F. gera.

Men hvussu tað nú er, so má eg geva partamanni mínum hr. Davidsen rætt í, at bara tann møguligleikin, at S. F. og F. F. ikki í øllum forum koma at draga eina línu, kann bera tær verstu fylgjur við sær, bróta fiskimanna megi og syndra felagskapin í síni heild — og tá er fiskimaðurin fokin.

J. H. Danbjørg.

Tíðindi.

Trongisvág.

Arbejdsstødgurin á Trongisvågs sleipstøð.

Enn stendur rimmarfast viðvíkjandi arbejdsstødgurinum á sleipstøðni i Trongisvågi. Teir stóru harrar eru hverki at hegga ella stinga — hin harða hønðin skal reiggja yvir arbeidarunum.

Tað síðsta, ið frættist, er, at ein hópur av aktionerum hava sent protestskrivsli ímóti bedingsstjórnini og kravt hin «gævuliga» høvuðkampin av einum bedingsmeistara avsettan við tað sama, og arbeiðið uppatturíkið undir einum nýggjum leiðara.

Men einki batar. Allar royndir at fáa stjórnina til «fornuft» seta í botn. Heldur skal Suðurlands-túrurin rúka, enn gevast skal arbeidarunum sómðir í teirra kevján av teirra menniskjaliga rætti.

Herluf B. Thomsen

hevur søkt til sóknarstýrið um at fáa loyvi at gera eitt turkarí á Ísvirkisins lofti. Hann ætlar høvuðssakliga at virka fisk til marknaðin í Portugal.

J. P. Davidsen

fór við Tjaldrinum sum útsendingur fyri einar hálvtríðja hundrað fiskimenn ymsa staðni í Føroyum.

Harra Davidsen, ið er kendur sum ein sjáldan vitugur og eldheitur slóðbrótari fyri krøvum hins minna mansins, var tann sum loysti knútin við finansplánum við at vera faðir til uppskotið um at byta hitt sinnissjálka sinnissjúkrabúsprojekti við